

Datum
21 mei 2024

Onderwerp
Jaarverslag en jaarrekening 2023

1. Inleiding

We presenteren het jaarverslag en de jaarrekening 2023. De accountant heeft hierover een goedkeurende verklaring afgegeven.

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *Het jaarverslag en de jaarrekening 2023 vast te stellen met een positief saldo van € 7.085.545*
2. *Het positieve saldo in te zetten om voor een bedrag van € 5,9 miljoen over te hevelen naar 2024 en te bestemmen voor de uitvoering/afronding van diverse projecten.*
3. *Het restant van € 1.217.545 in de algemene reserve te storten.*
4. *Het jaarrekening bijlagenboek 2023 vast te stellen.*

2. Jaarverslag

Met veel plezier bieden we u het jaarverslag en de jaarrekening over 2023 aan. In de programma-evaluatie hebben we beleidsmatig terug gekeken op 2023. In dit jaarverslag met jaarrekening lichten we toe hoe we 2023 financieel hebben afgesloten. Per begrotingsprogramma leggen wij verantwoording af. Hoe staat onze gemeente er financieel voor, hoe gaat het met onze verbonden partijen, wat zijn de risico's voor de toekomst. Dit en veel meer treft u aan in dit jaarverslag en deze jaarrekening.

3. Jaarrekening

De jaarrekening 2023 sluit met een voordelig saldo van **€ 7,1 miljoen**. Het positieve saldo van de jaarrekening kent een aantal oorzaken. Het verschil tussen het begrote saldo en het werkelijke saldo is € 9,2 miljoen. We lichten de afwijkingen toe in het jaarverslag.

In de volgende tabel zijn de rekeningcijfers vergeleken met de bijgestelde begroting (na verwerking van de 30-ontwikkelingen in de financiële tussenrapportage 2023 en de programmabegroting 2024-2027).

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
 - is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
 bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2023 na wijziging	Verschil
Lasten	368.167	388.667	-20.500
Baten	-389.613	-390.838	1.226
Saldo programma's	-21.445	-2.171	-19.274
Stortingen reserves	48.307	47.887	420
Onttrekkingen reserves	-33.947	-43.638	9.691
Mutaties reserves	14.360	4.249	10.111
Resultaat	-7.086	2.078	-9.163

4. Resultaatbestemming/budgetoverhevelingen

In de jaarrekening wordt voorgesteld om het positieve saldo van afgerond € 7,1 miljoen te bestemmen. We stellen voor een bedrag van € 5,9 miljoen over te hevelen naar 2024 voor concrete projecten over te hevelen naar 2024. Dit bedrag is nodig voor de uitvoering van deze projecten. Het restant van € 1,2 miljoen storten we in de algemene reserve.

Nr	Omschrijving	Bedrag in €
	Budgetoverhevelingen	
1	Integraal Zorg Akkoord/Gezond Actief Leven akkoord	900.000
2	COVID-19 compensatie maatschappelijke opvang	493.000
3	Verlening subsidieregeling Thuis in de Buurt	59.000
4	Energietoeslag	208.000
5	Ontmoeten Oss Noordwest voorbereidingskosten	25.000
6	Cultuurfonds amateurkunst	31.000
7	Urban Ox Park	55.000
8	Onderzoek toekomstperspectief de Binnenstad	30.000
9	Themajaar Life Science	55.000
10	Actualisatie Horeca- en terrassenbeleid	25.000
11	Mobiliteit	221.000
12	Vorbereidingsbudget Flexwoningen Ravenstein	27.000
13	Omgevingswet	500.000
14	Aanvullen reserve bovenwijkse voorzieningen	1.206.000
15	Inburgering	265.000
16	ICT Wet Open Overheid	260.000
17	ICT MS365	131.000
18	ICT Camera expertise	61.000
19	Wet goed verhuurderschap	150.000
20	Begeleiding junior jurist RO	51.000
21	Project Processen SD	120.000
22	Project Dashboard Sociaal Domein	65.000
23	Doorontwikkeling Horizontaal toezicht Belastingdienst	40.000
24	Facilitaire aanpassingen	26.000
25	Gebiedsvisie Schadewijk	114.000
26	Pensioenen en wachtgeld wethouders	750.000
	subtotaal	5.868.000
27	Storting in de algemene reserve	1.217.545
	Totaal	7.085.545

Bij het bestemmen van het positieve saldo volgens deze tabel blijkt dat we een bedrag van € 1,2 miljoen in de algemene reserve storten (zonder concrete bestemming).

5. Meerjarenprogramma Grondbedrijf (MPG) 2021-2024

De paragraaf grondbeleid en het MPG bevatten de verantwoording van het grondbedrijf over het afgelopen jaar en geven inzicht in de prognose tot en met het jaar 2027.

De boekwaarde van het grondbedrijf per 31 december 2023 is circa € 42 miljoen. Dit gaat om de volgende belangrijke onderdelen die via het grondbedrijf gaan: herstructurering, woningbouw, industrie, immateriële vaste activa (plankosten nieuwe plannen) en strategisch grondaankopen. Dit is exclusief inclusief het Osse aandeel van de boekwaarde van het intergemeentelijke project Heesch-West, aangezien de voorziening in 2022 is ingebracht in de gemeenschappelijke regeling.

De boekwaarde bestaat uit gronden en uit kosten die we al gemaakt hebben voor diverse projecten.

Uit deze overzichten valt op te maken dat we de komende jaren nog een toekomstige winst van circa € 15 miljoen verwachten. Winstnemingen gaan naar de ABR (algemene bedrijfsreserve grondbedrijf). De ABR dient namelijk als weerstandsvermogen. Aangezien het huidige saldo van de ABR nihil is, verwachten we de komende jaren géén afroaming meer van deze reserve. De winsten zijn dus nodig om risico's en verliesvoorzieningen af te dekken.

De algemene bedrijfsreserve van het grondbedrijf (ABR) is bedoeld om risico's af te dekken die zich binnen het grondbedrijf kunnen voordoen. Voor de bepaling van de risico's maken we gebruik van de Monte-Carlomethode binnen het grondbedrijf. Hiermee bewerkstelligen we een eenduidig risicobeleid waarbij alle risico's van de grondexploitaties worden meegenomen.

De algemene bedrijfsreserve (ABR) stijgt de komende jaren. De minimale omvang van deze reserve op basis van risico-inschattingen bedraagt € 4,4 miljoen en zal door nieuwe plannen de komende jaren verder stijgen. Dit betekent dat de huidige hoogte van de ABR lager is dan deze minimale omvang. Dit betekent dat er de komende jaren er geen sprake meer kan zijn van afroamingen. Daarbij wordt het belangrijk om de ABR weer aan te gaan vullen tot dit minimale niveau.

Vanuit de ABR is er in 2023 storting gedaan in de reserve bovenwijkse voorzieningen.

In de voorziening exploitatieverliezen is het verwachte verlies van de grondexploitatie voor het Walkwartier opgenomen (ruim € 13,6 miljoen). Hierin zitten ook verliezen gekoppeld aan andere projecten.

Voor het project Heesch West is de voorziening van € 13,1 miljoen in april 2022 ingebracht bij de gemeenschappelijke regeling (en dus niet meer aanwezig binnen onze gemeente). We hebben op basis van onze risicoanalyse een aanvullende risicoreserve van afgerond € 1,7 miljoen voor Heesch West gevormd.

Voor afwaardering van strategische gronden Ravenstein is een voorziening gevormd van € 2,1 miljoen.

Voor een verdere specificatie verwijzen we naar het MPG, de paragraaf grondbeleid en de toelichting op de balans.

6. Rechtmatigheidsverantwoording

Met ingang van 2023 geeft de accountant geen oordeel meer over de financiële rechtmatigheid in de controleverklaring. De rechtmatigheidsverantwoording van het college is vanaf 2023 onderdeel van de jaarrekening. Het college is van mening dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Hierbij is getoetst op het voldoen aan begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium binnen de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van 1% van de totale lasten. Er zijn geen afwijkingen vastgesteld die niet in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving en door de raad vastgestelde richtlijnen vanuit het normenkader. Ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid is een afzonderlijke analyse gemaakt en opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Hierbij is geanalyseerd of we handelen binnen de begroting zoals de gemeenteraad die heeft vastgesteld. Daarbij wordt niet alleen gekeken of de werkelijke lasten hoger zijn dan begroot, maar ook of de lasten aan het juiste begrotingsjaar en aan het juiste programma zijn toegerekend.

Conclusie hieruit is dat de overschrijdingen binnen het bestaande beleid passen en/of worden gedekt via inkomsten.

7. Accountantsverklaring

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de getrouwheid van de jaarrekening. Uit de controlewerkzaamheden is een onzekerheid naar voren gekomen, het bedrag hiervan valt ruim binnen de goedkeuringstolerantie. Deze onzekerheid heeft betrekking op de prestatielevering voor zorglasten vanuit het Landelijk Transitie Arrangement, niet gecontracteerde zorg en maatwerk (€ 734.000). En het ontbreken van één controleverklaring rondom de prestatielevering van één WMO aanbieder (€ 236.000). Dit zijn onzekerheden waar wij zelf nauwelijks invloed op hebben.

Naast de controleverklaring heeft de accountant een accountantsverslag met haar bevindingen opgesteld. Deze is bijgevoegd.

8. Behandelprocedure

De behandelprocedure is als volgt:

- 10 juni 2024: behandeling jaarstukken in de Rekeningcommissie
- 27 juni 2024: behandeling jaarstukken in de gemeenteraad

Bijlagen

- Jaarverslag en jaarrekening 2023
- Jaarrekening 2023 bijlagenboek
- Accountantsverslag Baker Tilly Gemeente Oss

Samenvatting (=korte inhoud)

Het jaarverslag en de jaarrekening over 2023 zijn opgesteld. Daarin blikken we zowel inhoudelijk als financieel terug op de resultaten die in 2023 bereikt zijn. Daarnaast is het Meerjarenprogramma Grondbedrijf (MPG) geactualiseerd.

De inhoudelijke hoofdlijnen worden in de aanbiedingsbrief samengevat. De belangrijkste financiële punten staan in het samenvattend financieel beeld in het boekwerk.